ZAŁĄCZNIK NR 2

DO STATUTU
ZESPOŁU SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH

W CHAŁUPKACH

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZY

Misja szkoły:

Szkoła środowiskowa "Na granicy".

Motto

Zaskarbij sobie przyjaźń ludzi, którzy pomogą Ci rozwijać się.

Obudowa aksjologiczna

1. **Uczeń jest podmiotem humanistycznych działań szkoły**

2. **Właściwe wybory dokonuje tylko ten, kto ma zdolność rozpoznawania wartości moralnych**

3. **Człowiek jest uniwersalnym spadkobiercą dziedzictwa ludzkości, bo potrafi pomnażać swój spadek.**

Założenia programu

1. **Program wychowawczy jest służebny w stosunku do naturalnego środowiska socjalizacyjnego jakim jest rodzina.**

2. **Szkoła w zakresie wychowania pełni funkcję wspomagającą i uzupełniającą w stosunku do rodziców (dlatego jest opracowany przy współpracy rodziców i samorządu uczniowskiego).**

3. **Zintegrowane środowisko (a takim jest społeczność Chałupek stwarza możliwość owocnej współpracy szkoły i domu).**

4. **Małe środowisko sprzyja zacieśnieniu więzi i wyeksponowaniu podmiotowości ucznia.**

5. **Znajomość ucznia, jego środowiska rodzinnego stanowi podstawę do indywidualnego traktowania i głębszego rozumienia.**

6. **Poszanowanie godności uczniów, ich uczuć, pragnień, a także akceptacje ich deficytów rozwojowych tworzy atmosferę przyjaźni i podstawy do realizacji programu wychowawczego.**

7. **Jednostka rozwijająca się w atmosferze akceptacji i przyjaźni w podobnych kategoriach buduje też obraz otaczającego świata.**

8. **Cele programu oraz jego treści są nakierowane na wszechstronny rozwój osobowy dziecka.**

9. **Autorytet nauczyciela, jego cechy osobowościowe, zachowania i postawy wzmacniają rozwój ucznia w pożądanym kierunku.**

10. **Wychowanie stanowi integralną część działalności opartej na wiedzy, umiejętnościach i normach moralnych każdego pracownika szkoły.**

Cele ogólne:

1. **Wyrobienie postawy odpowiedzialności za słowa, działanie i współistnienie w społeczeństwie.**

2. **Wykształcenie umiejętności odróżniania dobra od zła.**

3. **Rozbudzenie aktywności w drodze samorozwoju.**

4. **Przygotowanie to radzenie sobie w sytuacjach stresowych.**

5. **Wspomaganie rozwoju ucznia w kreowaniu humanistycznej osobowości.**

6. **Rozwijanie dbałości o wygląd estetyczny i higienę osobistą, troska o zdrowie i bezpieczeństwo.**

Cele szczegółowe:

1. **Wyrobienie postawy odpowiedzialności za słowa, działanie i współistnienie w społeczeństwie.**

1) Uczeń:

a) rozpoznaje swoje mocne i słabe strony,
b) pracuje nad sobą,
c) umie przyjmować krytyczne uwagi pod swoim adresem oraz rzetelnie samooceniać się,
d) uczy się szacunku dla dobra wspólnego,
e) kształtuje postawę dialogu, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów,

f) **wdraża się do podejmowania decyzji dotyczących grupy,**
g) **przestrzega praw i obowiązków,**
h) **przyjmuje konsekwencje swoich czynów, wyciąga wnioski,**
i) **potrafi przewidzieć konsekwencje swoich decyzji,**
j) **rozpoznaje i szanuje symbole narodowe, znaki, zasady, instytucje, które posiadają istotne znaczenie dla funkcjonowania narodu.**

2. Wykształcenie umiejętności odróżniania dobra od zła.

1) **Uczeń:**

a) **zna i rozumie podstawowe wartości moralne,**
b) **potrafi kochać i być wrażliwym,**
c) **dostrzega piękno otaczającego świata,**
d) **przeciwstawia się zjawiskom patologii i agresji,**
e) **doskonali swój charakter,**
f) **wykazuje szacunek dla tradycji i umiłowanie dla swojego kraju,**
g) **rozpoznaje i zwalcza swoje wady,**
h) **jest tolerancyjny i reaguje na przejawy nietolerancji.**

3. Rozbudzenie aktywności w drodze samorozwoju.

1. Uczeń:

a) **znajduje w szkole środowisko wszechstronnego rozwoju osobowego,**
b) **rozwija w sobie dociekliwość poznawczą,**
c) **ma świadomość życiowej użyteczności przyswajanej wiedzy,**
d) **rozwija swoje zainteresowania i uzdolnienia,**
e) **potrafi samodzielnie odnajdywać potrzebne informacje i materiały,**
f) **jest przygotowany do świadomego i odpowiedzialnego korzystania ze środków masowej komunikacji, właściwie rozróżnia i ocenia komunikaty,**
g) **właściwie planuje czas pracy,**
h) **potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę i zaprezentować ją (konkursy, olimpiady itp.).**

4. Przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach stresowych.

1. Uczeń:

a) ma wsparcie w osobie nauczyciela i rodziców, który poprowadzi z nim dialog i stworzy atmosferę zaufania,
b) w razie potrzeby korzysta z porady i pomocy pedagoga szkolnego,
c) poznaje zasady rozwiązywania konfliktów,
d) umie właściwie ocenić sytuację (docenia dobro, nie wyolbrzymia zła),
e) dąży do wykształcenia postaw optymizmu i wiary w siebie,
f) zna swoją wartość i potrafi być asertywny.

5. Wspomaganie rozwoju ucznia w kreowaniu humanistycznej osobowości.

1. Uczeń:

a) korzysta z osiągnięć techniki i dóbr materialnych,
b) docenia wartość rodziny w życiu osobistym i społecznym człowieka,
c) właściwie rozumie znaczenie tradycji, obrzędów i symboli,
d) zna i kultywuje narodowe i regionalne tradycje,
e) kształtuje nawyki i obcowanie z książką,
f) poznaje kulturę i języki różnych narodów.

6. Rozwijanie dbałości o wygląd estetyczny i higienę osobistą, troska o zdrowie i bezpieczeństwo.

1. **Uczeń:**

a) **akceptuje i szanuje własne ciało oraz swoją intymność,**
b) **wdraża się do odpowiedzialności za własny rozwój fizyczny,**
c) **zdobywa nawyki sprzyjające zachowaniu zdrowia,**
d) **stosuje wymagania higieny w życiu osobistym i społecznym,**
e) **bierze udział w działalności sportowej, rekreacyjnej i turystycznej, ma szansę zdobycia karty rowerowej,**
f) **dostrzega zagrożenia związane ze wzrastającym natężeniem ruchu drogowego (i w innych sytuacjach) i umie im zapobiec,**
g) **w razie potrzeby potrafi udzielić pierwszej pomocy,**
h) **rozpoznaje zagrożenia i umie reagować na nie,**
i) **poznaje zasady postępowania w przypadku powodzi, pożaru i kontaktu z niebezpiecznymi przedmiotami (trucizny, niewypały itp.),**
j) **dostrzega pozytywne i negatywne aspekty ingerencji człowieka w środowisko,**
k) **właściwie ocenia wpływ życia na stan środowiska naturalnego (poznaje sposoby oszczędzania wody i energii dbałości o czystość gleby i powietrza, utylizacji odpadów),**
l) **dostrzega problemy ekologiczne w najbliższym środowisku.**

Ewaluacja

A. **Na początku i na końcu każdego etapu edukacyjnego uczniowie zostaną poddani badaniom uwzględniającym zmianę zadań oraz postaw.**

B. **Przewidziane narzędzia pomiaru to: ankiety, obserwacje kierowane, konkursy (współzawodnictwo), przegląd twórczości i aktywności uczniów, analiza frekwencji i wyników nauczania, spostrzeżenia pedagoga.**

C. **Okresowe diagnozowanie i analiza sytuacji wychowawczej pozwoli na weryfikację w zakresie realizacji zadań i osiąganie celów.**

Formy realizacji

Nadrzędnym sposobem realizacji powyższych zadań jest praca na zajęciach edukacyjnych ponadto ich realizacja będzie dokonywana poprzez:

1. **Warsztaty i programy specjalistyczne (zajęcia z edukacji prorodzinnej).**
2. **Spotkania i prelekcje.**
3. **Wycieczki programowe i turystyczno-krajoznawcze.**
4. **Zajęcia pozalekcyjne.**
5. **Konkursy olimpiady, zawody.**
6. **Uroczystości szkolne, państwowe, religijne i rodzinne.**
7. **Redagowanie gazetek.**
8. **Okolicznościowe audycje w radiowęźle szkolnym.**
9. **Lekcje muzealne.**
10. **Wyjazdy na Panoramę Racławicką i do Muzeum w Oświęcimiu.**
11. **Organizacje szkolne.**

12. Prace społeczno - użyteczne.

13. Współpracę z pedagogiem szkolnym, z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną.

14. Utrzymywanie kontaktu z absolwentami szkoły.

15. Udział w organizowaniu życia szkoły, środowiska i regionu.

16. Współpracę ze szkołą w Śilherowicach.

KALENDARZ IMPREZ SZKOLNYCH

1. Uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego.
2. Święto Edukacji Narodowej.
3. Ślubowanie i pasowanie na ucznia.
4. Obchody Tygodnia Święta Patrona Szkoły.
5. Święto Niepodległości.
6. Andrzejki.
7. Mikołajki.
8. Konkurs gwary śląskiej i Barbórka.
9. Spotkanie wigilijne, Pastorałki.

10.Karnawałowy bal przebierańców.
11.Walentynki, dzień wzajemnej życzliwości.
12.Ortograficzna Corida.
13.Obchody miesiąca edukacji zdrowotnej i ekologicznej „Żyj zdrowo w zgodzie z przyrodą”.
14.3 Maja Dzień Konstytucji.
15.Dzieci matkom – Dzień Matki – impreza środowiskowa.
16.Rocznica Uchwalenia Konstytucji 3 Maja.
17.Dzień Dziecka i Sportu – festyn.
18.Zakończenie roku szkolnego (pożegnanie klasy szóstej i trzeciej gimnazjum).

Podstawy prawne

1. **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.**
2. **Konwencja o Prawach Dziecka.**
3. **Ustawa o systemie Oświaty z dnia 7 września 1991r. z późniejszymi zmianami.**
4. **Rozporządzenie MEN z dn. 21 maja 2001 w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół.**
5. **Statut i regulamin szkoły.**
6. **Dz. U. Nr 67 z 1999r. rozporządzenie z dnia 12.08.1999r.**

Program wychowawczy zatwierdzony na posiedzeniu Rady Pedagogicznej Uchwałą Nr 1/99/2000 r. w dniu 25.08.1999 r. po zaopiniowaniu przez Radę ZSO i Samorząd Uczniowski.

PROGRAM WYCHOWAWCZY

Cel ogólny: Wyrobienie postawy odpowiedzialności za słowo, działanie i współistnienie w społeczeństwie.

Cel szczegółowy	Zadania	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji	Sposób realizacji
Uczeń: • Rozpoznaje swoje mocne i słabe strony. Pracuje nad sobą, umie przyjmować krytyczne uwagi pod swoim adresem oraz rzetelnie samoocenia się.	• Różnicowanie postaw i zachowań oraz opisywanie skutków zachowań pozytywnych i negatywnych.	Wychowawcy, dyrektor szkoły, pedagog szkolny, n-le j.polskiego.	W miarę potrzeb w ciągu roku szkolnego	• Apele dla kl.IV-VI i Gim • Prowadzenie zeszytów wych. klasowego/pochwały i uwagi/ • Zapoznanie i ocena postaci literatury dziecięcej i młodzieżowej
• Uczy się szacunku dla dobra wspólnego.	• Poszanowanie mienia szkoły.	Opiekunowie klaso pracowni, wszyscy pracownicy szkoły	Cały rok	• Pogadanki • Naprawa zniszczonego sprzętu • Upomnienie na apelach szkolnych
• Kształtuje postawę dialogu, umiejętności słuchania innych i rozumienie ich poglądów. Wdraża się do podejmowania decyzji dotyczących grupy	• Uczenie się egzekwowania swoich praw z jednoczesnym poszanowaniem praw innych.	Wychowawcy, pedagog szkolny	Cały rok	• Rozmowy indywidualne z uczniami • pogadanki z uczniami • przeprowadzenie lekcji wychowawczych • zapoznanie z konwencją Praw Dziecka
• Przestrzega praw i obowiązków. Przyjmuje konsekwencje swoich	• Okazywanie grzeczności, serdeczności, przywiązania wobec starszych i rówieśników. • Rozwijanie umiejętności formowania własnych sądów, uzasadnienie sądu innych. • Uświadomienie konsekwencji zachowań agresywnych.	Wszyscy nauczyciele, Nauczyciele j.polskiego	Cały rok Wg rozkładu materiału	• pogadanki, analiza utworów literackich, upomnienie, zwracanie uwagi • omawianie na podstawie utworów literackich • pogadanki z uczniami

czynów, wyciąga wnioski. Potrafi przewidzieć konsekwencje swoich decyzji. • Rozpoznaje i szanuje symbole narodowe, znaki, zasady, instrukcje, które posiadają istotne znaczenie dla funkcjonowania narodu.	• Poznanie istoty procesu komunikowania się i przyczyn zakłóceń w tym procesie. • Nauczenie się mówienia o swoich uczniach i rozumienie uczuć innych. • Włączenie uczniów do przygotowania i przeprowadzenia imprez i uroczystości szkolnych i państwowych. • Poznawanie na bieżąco wydarzeń gospodarczych i politycznych w regionie, kraju i na świecie.	Wychowawcy, pedagog szkolny Wszyscy nauczyciele, SU Nauczyciel historii, geografii, WOS-u, przyrody	Od września w ciągu roku szkolnego Wg kalendarza imprez Na bieżąco	• przeprowadzenie stosownych lekcji • rozmowy indywidualne z uczniami • przygotowanie apeli • obchodów rocznicowych • prace domowe • audycje radiowe • pogadanki • gazetki ścienne • apele

Cel ogólny: Wykształcenie umiejętności odróżniania dobra od zła.

Cel szczegółowy	Zadania	Osoba odpowiedzialna	Termin	Sposób realizacji
• Uczeń zna i rozumie podstawowe wartości moralne potrafi kochać i być wrażliwym, dostrzega piękno otaczającego świata. • Uczeń przeciwstawia się zjawiskom patologii i agresji.	• Ukazania problematyki dobra i zła w otaczającym świecie. • Rozwijanie umiejętności kształtowania prawidłowego systemu wartości. • Działanie uczniów inspirowanie przez sztukę. • Zapobiega samosądom dziecięcym.	Wszyscy nauczyciele Opiekun koła dramatycznego Pedagog, wszyscy	Cały rok Cały rok	• wykorzystanie wzorców literackich • tworzenie inscenizacji, wystawek, koło dramatyczne, zajęcia biblioteczne, • rozmowy w sytuacjach

		nauczyciele	Cały rok	konfliktowych, wnikliwe wysłuchanie wszystkich stron konfliktu, dążenie do kompromisu,
• Doskonali swój charakter. Rozpoznaje i zwalcza swoje wady.	• Rozwijanie umiejętności samooceny. • Kształtowanie zdolności pracy nad charakterem.	Wszyscy nauczyciele, pedagog	Cały rok	• dokonanie oceny własnego zachowania WSO / wg ustalonej punktacji/, • pogadanki na g. d. Wych. - „100 pytań do...” - „Jasne i ciemne strony mojego charakteru”
• Jest tolerancyjny i reaguje na przejawy nietolerancji.	• Ukazanie postaw religijnych i filozoficznych człowieka.	Nauczyciele j.polskiego, katecheci	Wg rozkładu materiału	• analiza utworów literackich różnych epok,
	• Uczenie poszanowania praw innych bez względu na poglądy, wyznanie i rasę.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok	• pogadanki na g. d. Wych.
	• Kształcenie tolerancji i delikatności w ocenianiu innych.	Nauczyciele katecheci, poloniści	Wg rozkładu materiału	• pogadanki w oparciu o teksty literackie, utwory Jana Twardowskiego

Rozbudzanie aktywności w drodze samorozwoju.

Cel szczegółowy	Zadania	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji	Sposób realizacji
• Uczeń znajduje w szkole środowisko wszechstronnego rozwoju osobowego.	• Angażowanie uczniów do organizowania imprez i uroczystości szkolnych i klasowych.	Wychowawcy, opiekun SU	Na bieżąco	• przygotowanie imprez okolicznościowych
	• Aktywizowanie do życia społecznego poprzez prace w SU.	Wychowawcy, opiekun SU	Cały rok	• zebrania SU • prowadzenie gazetki „Szkolga” • obsługa radiowęzła • dyżury na korytarzach

				• uczestnictwo w organizowanych akcjach np. charytat.
• Uczeń rozwija w sobie dociekliwość poznawczą, ma świadomość życiowej użyteczności przyswajalnej wiedzy. • Uczeń rozwija swoje zainteresowania i uzdolnienia.	• Ukazanie wartości płynących z posiadania wiedzy. • Uświadomienie korelacji pomiędzy różnymi dziedzinami wiedzy. • Rozwijanie kreatywności i wyobraźni poprzez różne formy działania. • Organizowanie kół przedmiotowych i zainteresowań.	Wszyscy nauczyciele Wszyscy nauczyciele Wszyscy nauczyciele Wszyscy nauczyciele Wszyscy nauczyciele	Cały rok Cały rok Cały rok Cały rok	• aktywizujące metody nauczania • realizacja ścieżek przedmiotowych • odpowiedni dobór zadań domowych • praca z uczniami w ramach kół przedmiotowych • przygotowanie do udziału w konkursach przedmiotowych • lekcje muzealne • wykorzystanie środków audiowizualnych
• Uczeń potrafi samodzielnie odnajdywać potrzebne informacje i matriały. • Uczeń jest przygotowany do świadomego i odpowiedniego korzystania ze środków masowej komunikacji. Właściwe rozróżnia i ocenia komunikaty. • Uczeń właściwie planuje czas pracy.	• Zaznajamianie z różnymi źródłami wiedzy /słowniki, internet, encyklopedie itp./. • Ukazanie roli masmediów w życiu człowieka. • Uświadomienie korzyści i zagrożeń płynących z masmediów.	Wszyscy nauczyciele Wszyscy nauczyciele Wszyscy nauczyciele Wszyscy nauczyciele	Cały rok Na bieżąco	• lekcje słownikowe • projekcje filmów oświatowych • czasopisma specjalistyczne • pogadanki na godzinach wychowawczych • analiza reklam • właściwy dobór programów telewizyjnych i radiowych • odpowiedni dobór zadań długoterminowych /albumy, dłuższe prace literackie,

				wywiady/
	• Wyrobienie umiejętności właściwego oceniania własnych możliwości.		Cały rok	

Przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach stresowych.

Cel szczegółowy	Zadania	Osoba odpowiedzialna	Termin	Sposób realizacji
• Uczeń ma wsparcie w osobie nauczyciela, który poprowadzi z nim dialog i stworzy atmosferę zaufania. W razie potrzeby korzysta z porad i pomocy pedagoga szkolnego.	• Nauczenie mówienia o swoich uczuciach.	Wychowawcy, pedagog szkolny	Cały rok	• rozmowy indywidualne z uczniami • pogadanki na godz. wych.
	• Wzbudzanie w uczniach zaufania do dorosłych /zwłaszcza do wychowawcy i pedagoga/.	Wychowawcy, pedagog szkolny	Cały rok	• zaznajomienie ze specyfiką pracy pedagoga • zaznajomienie uczniów z instytucjami powołanymi do niesienia pomocy dzieciom • kontakt z absolwentami
• Uczeń poznaje zasady rozwiązywania konfliktów. Umie właściwie ocenić sytuację /docenia dobro, nie wyolbrzymia zła/.	• Wskazywanie na źródła konfliktu.	Wychowawcy, pedagog szkolny	Cały rok	• pogadanki, dyskusje na godzinach wychowawczych
	• Wyrabianie zdolności obiektywnej oceny sytuacji.	Wychowawcy	Cały rok	• doraźna reakcja na konflikty w szkole • dramy
• Uczeń dąży do wykształcenia postaw optymizmu i wiary w siebie. Zna swoją wartość i potrafi być asertywny.	• podkreślenie indywidualnej wartości każdego dziecka.	Wszyscy nauczyciele pedagog	Cały rok	• zachęty, pochwały, wyróżnienia i nagrody za osiągnięcia
	• Wyrabianie zdolności własnych przekonań i poglądów.	Pedagog		• objęcie uczniów programem typu „Dziękuję, nie”

			W ciągu roku szkolnego	

V Cel ogólny: Wspomaganie rozwoju ucznia w kreowaniu humanistycznej osobowości.

Cel szczegółowy	Zadania	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji	Sposób realizacji
• Uczeń korzysta z osiągnięć techniki i dóbr materialnych.	• Wybór audycji i programów telewizyjnych rozwijających postawę ucznia.	Nauczyciele poszczególnych przedmiotów	Na bieżąco	• pogadanki na temat właściwego wyboru audycji i programów, projekcji filmów
	• Działania uczniów inspirowanie przez sztukę.	Opiekunowie kół zainteresowań, bibliotekarz	Wg kalendarza	• tworzenie inspiracji słuchowisk, wystawek poświęconych wybranym sylwetkom twórców, koło teatralne, zajęcia biblioteczne
	• Wybór wystaw plastycznych, ekspozycji muzealnych rozwijających zainteresowania uczniów.	Nauczyciele historii, plastyki, wychowawcy klas	Na bieżąco	• wycieczki do muzeum, BWA • ukazanie kreacyjności i odtwórczego charakteru przedstawionego świata
• Docenia wartość rodziny w życiu osobistym i społecznym człowieka. Właściwe rozumienie , znaczenie tradycji obrzędów i symboli.	• Wskazywanie na wartości i postawy wobec życia.	Nauczyciele języka polskiego	Wg rozkładu materiału	
	• Pamięć o osobach starszych.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok	• pogadanki o dobrym i właściwym zachowaniu • przygotowanie i wręczanie drobnych upominków z okazji świąt • występy dla środowiska
• Zna i kultywuje narodowe i regionalne tradycje.	• Zapoznanie się z tradycjami regionalnymi i obrzędami świątecznymi, gromadzenie informacji o nich.	Nauczyciele języka polskiego, SU	XII, IV Cały rok	• przygotowania kart i ozdób świątecznych • zapoznanie z legendami i podaniami o tej tematyce • zwiedzanie wystawy muzealnej

			X-XI,III-IV XII I semestr	• konkurs gwary śląskiej • tworzenie albumu promującego najbliższą okolicę • omówienie lektur dot. problematyki rodziny, religii i kraju
• Kształtuje nawyki i obcowanie z książką. Poznaje kulturę i języki różnych narodów.	• Obserwacje stosunku autorów lektur do różnych wartości. • Rozbudzanie zainteresowań książką • Przygotowanie uczniów do nawiązywania znajomości korespondencyjnej z rówieśnikami za granicą, w szczególności z czeską szkołą w Silherovicach.	Nauczyciele języka polskiego, historii Bibliotekarz Bibliotekarz, wychowawcy klas, plastyk	Wg rozkładu materiałów Cały rok V	• eksponowanie stanu czytelnictwa • eksponowanie nowości czytelniczych • konkurs klasowy „Drzwi do Europy” wydawanie gazety szkolnej poświęconej współpracy z zagranicą.

Cel ogólny: Rozwijanie dbałości o wygląd elastyczny i higienę osobistą, troska o zdrowie i bezpieczeństwo.

Cel szczegółowy	Zadania	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji	Sposób realizacji
• Uczeń akceptuje i szanuje własne ciało oraz chroni swoją intymność.	• Ukazanie znaczenia dbałości o własne ciało o prawa do intymności.	Wychowawcy	Na bieżąco	• pogadanki na g.d.wych., przyrody • doraźnie, w razie potrzeby
• Uczeń wdraża się do odpowiedzialności za własny rozwój fizyczny. Zdobywa nawyki sprzyjające zachowaniu zdrowia.	• Kształtowanie zamiłowania do utrzymania w czystości odzieży i ciała.	Wychowawcy, higienistka, nauczyciel w-fu	Cały rok	• noszenie obuwia zimowego • sprawdzanie czystości osobistej • pogadanki

• Stosuje wymagania higieny w życiu osobistym i społecznym.	• Przestrzeganie zasad higieny osobistej i podejmowanie odpowiedzialności za zdrowie i własne życie.	Wychowawcy klas, nauczyciel przyrody	Cały rok	• pogadanki • dyskusje • oglądanie filmów o tematyce prozdrowotnej • udział w programach prozdrowotnych • gazetki tematyczne
	• Zapobieganie chorobom poprzez wyszukiwanie znanych dzieciom sposobów walki z nimi określenie służących temu zachowań.	Wychowawcy klas, higienistka	Cały rok	• spotkanie z pielęgniarką szkolną, lekarzem • oglądanie filmów video o tematyce zdrowotnej • dyskusje, pogadanki
• Bierze udział w działalności sportowej, rekreacyjnej i turystycznej, ma szansę zdobycia karty rowerowej.	• Wdrożenia uczniów do życia aktywnego fizycznie.	Nauczyciele w-fu, nauczyciele zpt., dyrektor szkoły	Cały rok	• przygotowanie uczniów do egzaminu na kartę rowerową • wycieczki turystyczno – krajoznawcze • zorganizowanie Dnia Sportu Szkolnego • szkolne turnieje sportowe • udział w gminach zawodach sportowych
• Uczeń dostrzega zagrożenie związane ze wzrastającym natężeniem ruchu drogowego i umie im zapobiec. W razie potrzeby potrafi udzielić pierwszej pomocy.	• Zapoznanie z zasadami bezpieczeństwa w drodze szkoła – dom.			• pogadanka na godzinach wychowawczych • gry dydaktyczne • spotkanie z policjantem
	• Przestrzeganie zasad zachowania się w środkach komunikacji.	Wychowawcy	Cały rok	• analiza historyjek obrazkowych • projekcja filmów instruktażowych • ćwiczenie praktyczne „Dziecko – uczestnik ruchu drogowego” • przygotowanie uczniów do udziału w „Eskulapiadzie”
		Nauczyciele wychowawcy	Cały rok	
	• Zapoznanie z podstawowymi			

	zasadami udzielania pierwszej pomocy.			• spotkanie z przeszkoloną pielęgniarką
• Uczeń rozpoznaje zagrożenia i umie reagować na nie. Poznaje zasady postępowania w przypadku powodzi, pożaru i kontaktu z niebezpiecznymi przedmiotami /trucizny, niewypały itp./.	• Ukazanie rodzaju zagrożeń, zapoznanie z zasadami postępowania, wyrabianie nawyków ostrożności w kontaktach z nieznanym.	Opiekun PCK, pielęgniarka szkolna Wychowawcy klas	Marzec, kwiecień Wg rozkładu	• pogadanki na godzinach wychowawczych • realizacja tematów z PO • próby alarmów p.poż • ekspozycja rodzajów alarmów
• Uczeń dostrzega pozytywne i negatywne aspekty ingerencji człowieka w środowisko. Właściwie ocenia wpływ stylu życia na stan środowiska naturalnego. Dostrzega problemy ekologiczne w najbliższym otoczeniu.	• Szukanie argumentów potwierdzających konieczność ochrony środowiska. • Wyrabianie postaw odpowiedzialności człowieka za środowisko. • Wskazanie na mechanizmy i skutki niepożądanych zmian w środowisku.	Opiekun koła ekologicznego Wychowawcy klas Wychowawcy klas	Cały rok Wrzesień Kwiecień Cały rok	• zajęcia w kółku ekologicznym • udział w akcji zbierania plastikowych opakowań • aktywny udział w akcji Sprzątanie Świata • gazetki tematyczne • przeprowadzenie apelu na temat „Dnia Ziemi” • pogadanki na godzinach wychowawczych • prace społeczno – użyteczne na terenie szkoły.

Program wychowawczy zatwierdzony na posiedzeniu Rady Pedagogicznej Uchwałą Nr 1 z 1999/2000r. w dniu 25.08. 1999r. po zaopiniowaniu przez Radę ZSO i Samorząd Uczniowski.